

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Dragan Đorđević, Vlado Mareš, Tamara Skrozza, Vida Petrović Škero, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Zlatko Čobović, Snežana Andrejević i Bojan Cvejić, na sednici održanoj 24.11.2022. godine, većinom glasova, izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „POTRESNA ISPOVEST OCA DEVOJKE POVREĐENE U UDESU! Pijan mi unakazio ćerku, a sada se slobodno šeta i IZBEGAVA SUĐENJA!“, objavljenim 4.oktobra 2022. godine, portal „Informer.rs“

1.prekršio je tačke 1 i 4 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, kao i da, kad je to neophodno, konsultuje što više izvora i omogući im da iznesu svoj stav,

2.prekršio je tačku 3 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojoj je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikoga proglasiti krivim do izricanja sudske presude,

3.prekršio je tačku 2 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj novinar ne sme slepo da veruje izvoru informacija, odnosno mora da vodi računa o tome da izvori informacija često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima,

4.prekršio je i tačku 2 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti) o obavezu novinara i urednika da izbegavaju spekulacije i prenošenje nedovoljno proverljivih stavova u izveštavanju o nesrećama i tragedijama u kojima ima stradalih ili su teško pogođeni materijalni i drugi interesi građana.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokat Aleksandra Markovića, naveo je u žalbi Savetu za štampu da je tekstom prekršeno više tačaka iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara i Novinarska pažnja,

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

objavljivanjem ispovesti oca devojke koja je teško povređena u saobraćajnoj nesreći. Po mišljenju advokata, novinar o događaju nije izvestio tačno i objektivno, jer iznosi samo verziju jedne strane, niti je omogućio podnosiocu žalbe da iznese svoju verziju događaja. Pretpostavka nevinosti prekršena je time što je Marković unapred proglašen za „nasilnika“, iako još nema pravosnažne presude, a, kako je navedeno u žalbi, prekršena je i tačka po kojoj novinar ne sme slepo da veruje izvoru, jer uzima u obzir samo tvrdnje jedne strane i ne proverava te navode.

U vezi formalnom ispravnošću žalbe, jer u tekstu nije navedeno ime, već samo inicijali žalioca, advokat je dostavio i dodatno objašnjenje da se po inicijalima i godinama starosti može zaključiti o kome je reč, kao i na osnovu objavljene fotografije sa povređenom devojkom. Ukazao je i na to da su devojka, njen otac i žalilac iz malog mesta, kao i da je reč o saobraćajnoj nesreći u koju je bilo uključeno četvoro mladih ljudi, što je bilo veoma praćeno u javnosti. Dodao je da se i osoba koja je vozila vozilo iz suprotnog pravca pridružila krivičnom gonjenju njegovog klijenta na osnovu, po njemu, neistinitih informacija iz ovog teksta.

Redakcija portala „Informer.rs“ nije odgovorila na žalbu.

Deo članova Komisije ukazao je na sadržaj punomoćja advokata koji je podneo žalbu, koje ne sadrži jasno definisano ovlašćenje za zastupanje pred Savetom za štampu, već je karakteristično za sudski krivični postupak, ali je Komisija ocenila da se može prihvatiti jer, se slično drugim ovlašćenjima koja advokati dostavljaju Savetu, navodi da advokat može preduzimati i druge radnje koje su u interesu klijenta.

Kad je reč o sadržaju žalbe, većina članova Komisije ocenila je da je podnosilac žalbe u pravu u vezi sa svim tačkama Kodeksa novinara na čije kršenje je ukazao. Tekst je, po mišljenju Komisije, jednostran, neobjektivan, napisan na osnovu izjava oca žrtve, koji nije prisustvovao nijednom od događaja o kojima govori, niti navodi kako je došao do informacija koje daje mediju. Takođe, veći deo tvrdnji koje iznosi nema nikakve veze sa saobraćajnom nesrećom za koju se žaliocu se sudi, već je reč o drugim njegovim navodnim prestupima, koji ga predstavljaju kao nasilnika.

Novinar ceo tekst zasniva samo na očevim iskazima, koji su izneti kao činjenice čija tačnost uopšte nije upitna. Ništa od onoga što on govori autor teksta nije ni pokušao da proveriti i ne samo da nije pozvao mladića koga optužuje, već ni bilo koga ko je bio svedok događaja o kojima izveštava. Nije proverio ni da li za njim zaista postoji poternica i u kojoj je fazi sudski postupak.

Podnosilac žalbe je ovim tekstom unapred proglašen krivim ne samo za izazivanje saobraćajne nesreće, nego i za niz drugih dela. Time su su prekršene tačke 1 i 4 poglavlja I, jer novinar ne izveštava objektivno i potpuno i ne konsultuje više izvora, zatim tačka 3

poglavlja IV, koja se odnosi na obavezu poštovanja pretpostavke nevinosti, kao i tačka 2 poglavlja V, jer novinar slepo veruje izvoru koji ima očigledan interes.

Takođe, prekršena je tačka 2 poglavlja VII, po kojoj novinari i urednici naročito treba da izbegavaju spekulacije i iznošenje nedovoljno proverljivih stavova u izveštavanju o nesrećama i tragedijama u kojima ima stradalih ili su teško povređeni materijalni i drugi interesi građana.

Komisija, naravno, ne može da utvrdi u kojoj meri su iznete optužbe osnovane ili ne, ali smatra da to ne mogu da rade ni novinari i urednici. Mediji ne treba da budu platforma za vođenje istražnih i sudskih postupaka, niti imaju pravo da presuđuju.

Za ovakvu odluku glasalo je deset članova Komsije. Jedan član Komisije bio je protiv, ističući da u ovom slučaju javni interes prevladava u odnosu na eventualne nedostatke teksta, te da mediji treba da objavljuju ovakve ispovesti.

Beograd, 24.11.2022.

Predsedavajuća

Jelka Jovanović